

Sjeldne fugler i Aust-Agder 2017

LRSK-rapport nr. 22

JAN HELGE KJØSTVEDT, ROLF JØRN FJÆRBU, JAN MICHAELSEN, FRODE STEFFENSEN OG JON G. THORSEN

Rapporten presenterer funn av sjeldne fugler som er behandlet av Aust-Agders lokale rapport- og sjeldenhetskomité (LRSK) i 2017. I alt er det godkjent 66 funn av 26 arter og i tillegg fem hekkefunn. I tillegg presenteres fire funn som siden sist er godkjent av den nasjonale sjeldenhetskomiteen for fugler (NSKF). Steppeørn og sibirpiplerke er godkjent som nye arter for Aust-Agder, men ingen nye hekkende arter kom til i 2017. Inkludert i rapporten er også to godkjente hybridfunn.

Samtlige observasjoner fra 2017 som LRSK har mottatt og behandlet, er meldt inn via nettstedet <https://www.artosobservasjoner.no>. Et fåtall godt dokumenterte observasjoner der det mangler rapport har LRSKs medlemmer selv laget rapporter på, slik at de kunne bli vurdert. Hele rapportgrunnlaget er bearbeidet i www.ao og deretter hentet ut og satt sammen med denne rapporten som formål.

LRSK bestod i 2017 av Rolf Jørn Fjærbu, Jan Helge Kjøstvedt, Jan Michaelsen, Frode Steffensen, og Jon Gogstad Thorsen. Komiteen har hatt ett møte siden forrige rapport (Kjøstvedt mfl. 2020), hos Rolf Jørn Fjærbu i Grimstad. Fjærbu og Kjøstvedt har delt sekretæransvaret. I det følgende presenteres alle observasjoner som ble behandlet på møtet, samt observasjoner som er behandlet og godkjent i www.ao før og etter møtet. Også funn som siden sist er godkjent av den nasjonale sjeldenhetskomiteen for fugl (NSKF) presenteres.

Der forekomsten av en art i vårt fylke sammenlignes med den innrapporterte forekomsten til arten nasjonalt, bruker vi de publiserte oversiktene fra NFKF (Winnem mfl. 2019) og NSKF (Olsen 2019) fra rapporteringsåret 2017. De stod på trykk i det sjette nummeret av tidsskriftet *Fugleåret* (NOF 2019) som kan bestilles ved NOF-kontoret i Trondheim. I likhet med forrige årsrapport så presenterer vi også her funn av rapporteringsartene i Aust-Agder. I oversikten nedenfor er disse merket «R». For fullstendig oversikt over funn av fylkets sjeldne spetter henvises det til spetterrapportene som med jevne mellomrom publiseres i *Fugler i Aust-Agder*.

Systematikk og navnsetting følger NOFs komiteer NFKF og NSKF som igjen forholder seg til anbefalt europeisk standard (se Winnem mfl. 2019, Olsen 2019). Det betyr at andefugler og hønsefugler kommer først, deretter lommer og dykkere. Observasjonene av en art listes opp kronologisk – det vil si etter observasjonsdato. Der oppdageren er kjent, står denne først av observatørene og er merket*. Se under LRSK på nettsiden www.agderfugl.net, www.ao eller Kjøstvedt (2015) for gjeldende liste over fuglearter som er observert i Aust-Agder, med oversikt over de artene som skal beskrives for godkjenning, eller som kun skal rapporteres. Merk at eventuelle hekkefunn av mange av artene som har endret status fra godkjenningssarter til rapporteringsarter, fremdeles skal godkjennes. Endringene er oppdatert på LRSK-lista. Det er ikke gjort endringer i LRSK-lista for Aust-Agder eller i NSKFs liste siden

forrige rapport, men se forrige rapport for endringer som gjelder fra og med rapportåret 2019.

Tegnforklaringer

- G arten skal godkjennes av LRSK med belegg; f. eks. fotografier, video- eller lydopptak, feltskisser og fjær eller på grunnlag av utførlig beskrivelse
- N arten skal godkjennes av NSKF
- GH godkjent hekkefunn (atlas C- eller D-kode)
- R rapporteringsart (skal ikke beskrives/godkjennes, funn hentes fra AO)
- RH rapportering av hekkefunn (skal ikke dokumenteres, funn hentes fra AO)
- M hannfugl (masculus)
- F hunnfugl (femina)
- Hunnf.hunnfarget fugl (kan for en del arters del også være unge hanner)
- ad. voksen fugl (adultus)
- ind. individ/individer
- K kalenderår (om alder: en ungfugl er 1K fram til første årsskifte, deretter 2K, 3K osv. En fugl som angis som for eksempel "2K+" er i sitt andre kalenderår *eller eldre*)
- V vinterfunn (desember, januar, februar)
- pt på trekk (f.eks. «ptNØ» – på trekk retning nordøst)
- * stjerne markerer oppdager(e) av fuglen der denne er kjent for LRSK

Antall observasjoner rapportert på www.ao i 2017 vitner om et nytt år med høy aktivitet blant fylkets fuglekikkere, og dette gjenspeiler seg også i antall innrapporteringer av sjeldne fugler. Antall innrapporterte arter som krever godkjenning er noe lavere enn de to foregående årene, men antall godkjente observasjoner er kun marginalt under gjennomsnittet. Dette understøtter inntrykket av at aktiviteten i felt stadig er høy. Komiteen takker alle som bidro med innsendte beskrivelser av observasjoner i 2017.

Observasjoner godkjent av LRSK Aust-Agder fra perioden 1. januar 2017–31. desember 2017

Dvergsvane (*Cygnus columbianus*) **G**

M+F og 2 1K Reddal, Grimstad 23.10 (*Kjell Klungland, Terje Moen, Rolf Jørn Fjærbu, Sven Inge Marcussen, Jon G. Thorsen, Johannes Fjærbu, Harry Tangen, Frode Steffensen mfl.).

Sangsvane (*Cygnus cygnus*) **GH**

Par med reir i Moland, Arendal april-juni (Tor Magne Stalleland m.fl.).

Kullet klekket dessverre ikke, og en sjekk i ettertid tydet på at eggene var ubefruktet.

Sædgås (*Anser fabalis*) **G**

16 ind. Reddal, Grimstad 01.01 (Glenn Svendsen, Kjell Klungland, Eivind Moen,

Rune Skåland mfl.). 30 ind. Landvikstranda, Landvikvannet, Grimstad 18.01 (Kjell Klungland). 26 ind. Vessøyjordene, Grimstad 06.02 (Sven Inge Marcussen, Arild Pfaff, Elias Pfaff, Estella Pfaff). 2 ind. Vessøyjordene, Grimstad 13.03 (Roger Ehnebom, Glenn Svendsen). 2 ind. Vessøyjordene, Grimstad 27.09–01.10 (Glenn Svendsen, Bård Rutgerson, Per Kristensen mfl.).

Sædgås (*Anser fabalis fabalis*) G

1 ind. Hæstad, Lillesand 25.–27.01 (Jan Michaelsen).

Sædgås (*Anser fabalis rossicus*) G

35 ind. Dømmesmoen, Grimstad 01.01–05.02 (Rolf Jørn Fjærbu, Per Kristensen, Glenn Svendsen, Trond Nilsen, Tor Magne Stalleland, Kjell Klungland, Jan Helge Kjøstvedt, Hege Ødegård, Frode Steffensen, Øyvind Heldal mfl.).

Det antas at de fleste observasjonene som ikke er bestemt til underart også dreier seg om underarten *rossicus*. Kun ett godkjent funn av sædgåsunderarten *fabalis* i perioden.

Tundragås (*Anser albifrons*) G

1 ind. Flodda, Lillesand 01.01 (Glenn Svendsen, Marius Svendsen). 30 ind. Reddal, Grimstad 01.01 (Eivind Moen, Inger Berggren, Tom Anders Johannessen, Tore G. Andersen, Glenn Svendsen, Kjell Klungland, Rune Skåland mfl.). 8 ind. Tingstveit, Arendal 07.01 (Per Kristensen). 7 ind. Lindtveit, Nidelva, Arendal 12.01 (Tor Magne Stalleland). 65 ind. Løddesøl, Arendal 13.01 (Helge Venaas). 9 ind. Løddesøl, Arendal 14.01 (Per Kristensen). 15 ind. Hasseltangen, Grimstad 21.01 (Glenn Svendsen). 50 ind. Engene, Arendal 21.01 (Glenn Svendsen). 15 ind. Ruakerkilen, Grimstad 21.01 (Glenn Svendsen). 14 ind. Hasseltangen, Grimstad 22.01 (Roger Ehnebom). 14 ind. Furre bro, Løddesøl, Arendal 05.02 (Helge Venaas). 4 ind. Moen, Vik, Grimstad 06.02 (Arild Pfaff).

Tundragås (*Anser albifrons albifrons*) G

50–100 ind. Temse, Grimstad 01.–12.01 (Rolf Jørn Fjærbu, Tor Magne Stalleland, Per Kristensen, Arne Heggland, Glenn Svendsen, Trond Nilsen, Jan Michaelsen, Jon G. Thorsen, Sven Inge Marcussen, Helge Venaas, Frode Steffensen, Øyvind Heldal mfl.). 45 ind. Vessøyjordene, Grimstad 01.01–05.02 (Rolf Jørn Fjærbu, Tor Magne Stalleland, Trond Nilsen, Jon G. Thorsen, Sven Inge Marcussen, Glenn Svendsen mfl.). 1 ind. Frivoll, Grimstad 04.01 (Trond Nilsen). 5 ind. Reddal, Grimstad 07.01 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 ind. Bråstad, Grimstad 13.01 (Kenneth Lunna, Erik A. Hansen). 4 3K+ Vik, Grimstad 06.02 (Rolf Jørn Fjærbu). 27 ind. Haugenesjordene, Grimstad 06.02 (Glenn Svendsen). 1–6 ind. Sømskilen, Grimstad 06.02–10.03 (Glenn Svendsen, Helge Venaas, Odd Marcussen, Rolf Jørn Fjærbu mfl.).

Invasjonen av tundragjess og sædgjess i desember 2016 (se Kjøstvedt mfl. 2020) satte også preg på artenes forekomst i fylket i 2017. Det antas at det i all hovedsak dreier seg om tundragjess av underarten *albifrons*.

Ringgås (*Branta bernicla hrota*) R

2 ind. ptNØ Håøya, Grimstad 20.05 (Jon G. Thorsen). 306 ind. ptSV Håøya, Grimstad 26.05 (Frode Steffensen, Jon G. Thorsen). 150 ind. ptNØ Risøya,

Tvedestrand 26.05 (Sven Inge Marcussen, Ole Martin Marcussen). 1 ind. Glerlitjønn, Åmli 27.05 (Rolf Kristoffersen). 1 ind. ptSV Tromøysund, Saltrød, Arendal 30.05 (Helge Venaas). 1 ind. Jerkholmen, Arendal 10.09 (Frode Steffensen, Trond Nilsen).

Ett høstfunn og ellers observasjoner av ringgjess av den vestlige underarten *hrota* rundt forventet trekketid i slutten av mai.

Ringgås (*Branta bernicla bernicla*) **G**

1 ad. Hove leir, Hove, Arendal 29.04 (*Kjell Klungland, Terje Moen, Jan Helge Kjøstvedt, Per Kristensen, Arne Heggland, Torolf Nesbakken, Helge Venaas, Heidi Lillehammer).

Nok et funn av den mørkbukede, østlige underarten *bernicla*, men vårfunn er ikke så vanlig hos oss.

Mandarinand (*Aix galericulata*) **R**

1 ind. Reddalsvannet Grimstad 17.03–29.04 (Per Kristensen, Rolf Jørn Fjærbu, Øyvind Heldal, Johannes Fjærbu, Jan Helge Kjøstvedt, Arnfinn Heldal, Jan Michaelsen, Jon G. Thorsen, Kjell Klungland, Trond Nilsen, Sven Inge Marcussen, Eivind Moen, Terje Moen mfl.).

En beskjeden forekomst av mandarinand i 2017, men som man kunne forvente er det snakk om en hann og lokaliteten er også kjent fra før. Kanskje dreier det seg om en gammel kjenning fra tidligere år?

Snadderand (*Anas strepera*) **R**

M+F Jerkholmen, Arendal 16.03 (Rolf Jørn Fjærbu).

Funn nr. 16 av snadderand i fylket til normal tid på året.

Stjertand (*Anas acuta*) **R**

1 F Groos, Grimstad 13.01–10.03 (Peder Øen, Trond Nilsen, Glenn Svendsen, Kjell Klungland, Sven Inge Marcussen, Terje Moen, Rolf Jørn Fjærbu, Harry Tangen, Jon G. Thorsen). 2 ind. Vessøyjordene, Grimstad 15.09–01.10 (Frode Steffensen, Kjell Klungland, Bård Rutgerson, Glenn Svendsen, Inger Berggren, Per Kristensen, Trond Nilsen, Terje Moen, Eivind Moen mfl.). 1 hunnf. Ottersland, Arendal 02.10 (Kjell Klungland). 1 hunnf. Reddalsvannet, Grimstad 21.10 (Rolf Jørn Fjærbu).

Skjeand (*Anas clypeata*) **R**

1 M Temse, Grimstad 10.–11.04 (Kjell Klungland, Jon G. Thorsen mfl.).

Funn nr. 56 av skjeand og som vanlig dreier det seg om en trekkobservasjon om våren.

Taffeland (*Aythya ferina*) **R**

M+F Engekilen, Grimstad 01.–14.01 (Frode Steffensen, Per Kristensen, Helge Venaas, Glenn Svendsen, Marius Svendsen, Kjell Klungland, Eivind Moen, Rune Skåland, Rolf Jørn Fjærbu, Jan Helge Kjøstvedt, Hege Ødegård, Tor Magne

Stalleland, Sven Inge Marcussen, Trond Nilsen, Inger Berggren, Tom Anders Johannessen, Tore G. Andersen, Jan Michaelsen mfl.). 1 F Vålane v/Høvåg skole, Lillesand 01.–05.01 (Jan Helge Kjøstvedt*, Helge Venaas, Jan Michaelsen, Rolf Jørn Fjærbu). 4 F Naudesund, Lillesand 29.01 (Arne Myrland). 1 M Naudesund, Lillesand 29.01–01.02 (Arne Myrland, Jan Michaelsen). 1 M Grømbukta, Groos, Grimstad 18.02 (Harry Tangen). 1 M Moysanden, Grimstad 20.02 (Trond Nilsen). 3 M Sømskilen, Grimstad 01.10 (Bård Rutgeron). 4 ind. Temse, Grimstad 01.10 (Glenn Svendsen, Per Kristensen, Kjell Klungland, Harry Tangen).

Syv funn av 17 individer gav en rekordartet forekomst i Aust-Agder i løpet av ett år, og for en gang skyld var ikke Temse i Grimstad lokaliteten som dominerte funnoversikten. Funn nr. 50–56 i fylket siden observasjonene ved Naudesund regnes som ett funn.

Lappfiskand (*Mergellus albellus*) R

1 hunnf. Engekilen, Grimstad 01.01 (Inger Berggren, Tom Anders Johannessen, Tore G. Andersen, Helge Venaas, Tor Magne Stalleland, Sven Inge Marcussen, Trond Nilsen, Jon G. Thorsen, Glenn Svendsen, Marius Svendsen, Kjell Klungland, Eivind Moen, Rune Skåland, Rolf Jørn Fjærbu, Jan Helge Kjøstvedt, Hege Ødegård, Per Kristensen, Frode Steffensen). 1 ind. Tingsakerfjorden, Lillesand 05.01 (Terje Moen). 1 hunnf. Naudesund, Høvåg, Lillesand 20.01 (Knut Nilsen). 1 hunnf. Vålane v/Høvåg skole, Lillesand 27.01–22.02 (Jan Michaelsen, Arne Myrland, Oddvar Åsland, Syvert Åsland). 1 F Røynevardsfjorden, Høvåg, Lillesand 13.02 (Jan Michaelsen). 1 F Vålane, Høvåg, Lillesand 13–14.04 (Knut Nilsen, Espen S. Nilsen).

En sterk forekomst av hunnfargede fugler på nyåret i 2017. Funn nr. 75–77 i Aust-Agder siden de fire observasjonene fra Høvåg må regnes som ett funn.

Vaktel (*Coturnix coturnix*) R

1 M Prestegårdsjordene, Grimstad 02.–11.06 (Terje Moen, Kjell Klungland, Rolf Jørn Fjærbu, Sven Inge Marcussen, Jon G. Thorsen mfl.). 1 M Havstad, Landvikvannet, Grimstad 11.06 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 ind. Trålum, Fevik, Grimstad 23.06 (Frode Steffensen).

Årlig forekommer syngende vaktelhanner i utpregede jordbruksområder i små antall hos oss, men hvorvidt de er rømlinger fra fangenskap eller spontant opptredende er ikke godt å vite.

Jerpe (*Tetrastes bonasia*) R

5 pulli Vegår, Vestfjorden, Vegårshei 13.06–03.08 (Arne Harveland). 1 ad. M + F Navatten, Gjerstad 03.07 (Arne Harveland). 1 ad. M Vegår, Vestfjorden, Vegårshei 07.–24.07 (Arne Harveland). 1 2K+ M 28.07 (Arne Harveland). 1 ind. Navassliane, Gjerstad 24.09 (Frode Steffensen).

Jerpeforekomsten i Vegårshei holder stand, dette året også dokumentert med viltkamerabilder av unger.

Islom (*Gavia immer*) R

1 ind. Hasseltangen, Grimstad 01.–21.01 (Øyvind Heldal, Glenn Svendsen, Frode Steffensen, Eivind Moen, Terje Moen mfl.). 1 ind. Holmesund, Arendal 01.01 (Inger Berggren, Heidi Lillehammer, Tom Anders Johannessen, Tor Magne Stalleland, Sven Inge Marcussen). 1 ind. Kalvehageneset, Grimstad 13.01 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 ind. ptSV Høybåtangen, Risør 22.05 (Arild Omberg). 1 ind. ptSV Høybåen Fiebåen, Risør 27.06 (Arild Omberg). 1 1K Marivold, Grimstad 31.10–01.11 (Rolf Jørn Fjærbu, Jon G. Thorsen, Frode Steffensen mfl.). 1 ind. ptNØ Høybåtangen, Risør 04.11 (Arild Omberg). 1 ind. Bottsfjorden, Botne, Arendal 05.–25.11 (Kjell Klungland, Eivind Moen, Terje Moen mfl.). 1 ind. Hasseltangen, Grimstad 11.–19.11 (Rolf Jørn Fjærbu, Kjell Klungland, Glenn Svendsen mfl.). 1 1K Langbåen, Tvedestrand 03.12 (Leif Fage, Sven Inge Marcussen). 1 1K Bottsfjorden, Botne, Arendal 15.12 (Kjell Klungland). 1 ad. Bjellandstrand, Tromøy, Arendal 21.12 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 ind. Fugleholmen, Lillesand 23.12 (Espen S. Nilsen). 1 ind. Vestre Sandskjær, Tvedestrand 25.12 (Kjell Klungland, Terje Moen). 1 ind. Høybåtangen, Risør 27.12 (Arild Omberg). 1 1K Bottstangen, Botne, Arendal 28.12 (Kjell Klungland, Tore G. Andersen). 1 ind. Snaresund, Tvedestrand 30.12 (Leif Fage). 1 ind. Hasseltangen, Grimstad 31.12 (Glenn Svendsen).

Islom er en utpreget vintergjest hos oss, men kan også sees på trekket langs kysten vår på forsommeren. Atten individer er en bra årstotal.

Gulneblom (*Gavia adamsii*) G

1 ind. Bottstangen, Botne, Arendal 22.01 (*Kjell Klungland, Arild Ramsdal, Helge Venaas, Terje Moen, Trond Nilsen).

Funn nr. 9 av denne nesten årvisse, men sjeldne lommen i våre kystområder som nok må antas å være litt vanligere enn funnmassen skulle tilsi.

Dvergdykker (*Tachybaptus ruficollis*) GH

Det foreligger heller ikke i 2017 funn av dvergdykker i antatt hekketid i fylket.

Toppdykker (*Podiceps cristatus*) R

1 ind. Reddalsvannet, Grimstad 26.04 (*Rolf Jørn Fjærbu, Kjell Klungland, Terje Moen). 1 ind. Reddalsvannet, Grimstad 15.–24.10 (Glenn Svendsen, Marius Svendsen, Kjell Klungland, Rolf Jørn Fjærbu mfl.). 1 ind. Temse, Grimstad 24.11 (Kjell Klungland, Jon G. Thorsen, Rolf Jørn Fjærbu, Eline Fjærbu, Frode Steffensen mfl.).

Nok et år med en beskjeden toppdykkerforekomst og uten hekkeindikasjoner.

Gråstrupedykker (*Podiceps grisegena*) R

1 ind. Sømskilen, Grimstad 01.–14.01 (Rolf Jørn Fjærbu, Jan Helge Kjøstvedt, Hege Ødegård, Helge Venaas, Arild Pfaff, Glenn Svendsen, Terje Moen, Frode Steffensen mfl.). 1 ind. Aslaksstein, Hesnes, Grimstad 13.01 (Jon G. Thorsen). 1 ind. Indresund, Lillesand 18.–19.01 (Lasse M.-J. Gautestad, Arne Myrland mfl.). 1 ind. Bjellandstrand, Tromøy, Arendal 21.01 (Trond Nilsen). 1 ind. Indresund, Lillesand 11.02 (Kjell Klungland). 1 ad. Holmesund, Arendal 31.10 (Kjell Klungland). 1 ad.

Vestre Sandskjær, Tvedestrand 31.10 (Kjell Klungland). 1 ind. Nordmannsviga, Grimstad 18.11 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 ind. Narestø, Arendal 30.11 (Erik Hult). 1 ind. Holmesund, Arendal 12.12 (Erik Hult). 2 ind. Bottsfjorden, Tromøy, Arendal 29.12 (Terje Moen, Helge Venaas, Per Kristensen mfl.).

I alt 11 funn var like mange som i 2016 og nok et normalt vinterhalvår for arten.

Horndykker (*Podiceps auritus*) R

1 ind. Nordmannsviga, Grimstad 07.01 (Rolf Jørn Fjærbu, Jon G. Thorsen). 1 ind. Temse, Grimstad 18.–20.04 (Frode Steffensen, Kjell Klungland, Glenn Svendsen, Terje Moen, Rolf Jørn Fjærbu, Trond Nilsen). 2 ind. Høybåtangen, Risør 26.04 (Arild Omberg). 2 ind. Ruakerkilen, Grimstad 19.09–01.10 (Johs Edvardsen, Glenn Svendsen, Bård Rutgersen, Kjell Klungland mfl.). 1 ind. Bufjord camping, Bufjorden, Grimstad 11.11 (Nicola Johansen). 1 ind. Sandskjæra, Tvedestrand 12.11 (Erik Hult).

Seks funn av åtte individer i 2017 er en normal vinterforekomst av horndykker i våre områder og omtrent som året før.

Havhest (*Fulmarus glacialis*) GH

Tre par ruget fast en lang periode hekkesesongen 2017 i Store Torungen naturreservat (Arild Pfaff mfl.). Etter den første vellykkede hekkingen i 2015 (Pfaff 2015) ble det for andre gang konstatert havhesthekking i Aust-Agder da det ene paret (trolig det samme som sist) fikk fram en unge i 2017 (Arild Pfaff mfl.).

Havlire (*Puffinus puffinus*) G

2 ind. ptSV Kalvehageneset, Grimstad 03.07 (Rolf Jørn Fjærbu).

Funn nr. 16 i fylket og til normal tid. Antall observasjoner av denne sommergjesten bestemmes av vindretninger og vindstyrke i aktuell periode og observasjonsaktiviteten på dager med gunstig vind.

Svartglente (*Milvus migrans*) G

1 ind. Temse, Grimstad 03.05 (Tarald Reinholt Aas).

Funn nr. 9 i Aust-Agder av en nå tilnærmet årlig gjest. Ni individer på landsbasis, alle fra mai (!) regnes som en nokså gjennomsnittlig forekomst, men i tillegg er flere funn ikke sendt inn for godkjenning (Winnem mfl. 2019).

Glente (*Milvus milvus*) G

1 ind. ptSV Saulekilen, Arendal 01.04 (*Rolf Jørn Fjærbu, *Sven Inge Marcussen). 1 ind. ptSV Vessøya, Sømskilen, Grimstad 08.04 (Bård Rutgersen).

Funn nr. 17–18 i Aust-Agder fra samme område og med en ukes mellomrom. Flere observasjoner er dessuten ikke sendt inn til LRSK-komiteen, og det samme gjelder i flere andre fylker. Alt tyder på at forekomsten i Norge er økende, men merk at alle godkjente observasjoner er gjort på kyststrekningen mellom Halden og Lista (Winnem mfl. 2019).

Havørn (*Haliaeetus albicilla*) GH

Par med reir og 2 1K i østre del av Aust-Agder hekkesesongen 2017 (Morten Erichsen, Fredrik Gustavsen mfl.).

Paret i øst slo til med vellykket hekking også i 2017. Nå er observasjonene andre steder i fylket så mange at det kun må være et spørsmål om tid før de får selskap.

Sivhauk (*Circus aeruginosus*) R

1 ind. ptSV Tingsaker camping, Lillesand 04.04 (Arne Myrland). 1 hunnf. Levermyr, Grimstad 04.04 (Frode Steffensen). 1 ind. Vessøyjordene, Grimstad 01.05 (Glenn Svendsen). 1 hunnf. Homborsundjordene, Grimstad 01.05 (Jon G. Thorsen). 1 hunnf. Landvikstranda, Landvikvannet, Grimstad 02.05 (Øyvind Heldal). 1 hunnf. Temse, Grimstad 03.05 (Tarald Reinholt Aas). 1 ad. M Reddal, Grimstad 25.05 (Kjell Klungland, Klaus M. Torland, Fredrik Tjessem). 1 hunnf. Temse, Grimstad 17.06 (Frode Steffensen). 1 hunnf. Rossøya, Arendal 17.06 (Frode Steffensen). 1 F Reddal, Grimstad 20.08 (Steinar Sannes). 1 hunnf. Bjorholmen, Tvedestrand 21.08 (Carsten Lome). 1 1K Temse, Grimstad 10.09 (Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu, Trond Nilsen).

Ni vårfunn og tre høstfunn er en litt mer normal fordeling enn i 2016 da forekomsten om våren var svært god, men totalantallet er lavt og ingen hekkeindikasjoner foreligger.

Myrhauk (*Circus cyaneus*) R

1 hunnf. Evjekilen, Evje og Hornnes 17.04 (Jon G. Thorsen). 1 3K+ F Reddal, Grimstad 25.–28.05 (Klaus M. Torland, Fredrik Tjessem, Kjell Klungland, Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu, Arild Pfaff mfl.). 1 hunnf. Reddal, Grimstad 28.05 (Arild Pfaff, Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu). 1 ind. Enghola, Lillesand 26.08 (*Ole Martin Aanonsen). 1 ad. M ptØ Toraldåsen 45, Grimstad 03.09 (Rolf Jørn Fjærbu, Eline Fjærbu, Simon Fjærbu). 2 ind. Løddesøl, Arendal 03.09 (Jan O. Nybo, Ken A. Jensen, Ole Vignes). 1 F Lille Steinstjøn, Åmli 09.09 (Rolf Kristoffersen). 1 hunnf. Reddal, Grimstad 14.09 (Kjell Klungland). 1 F Løddesøl, Arendal 16.–18.09 (Sven Inge Marcussen, Terje Moen, Bjørn Ø. Aslaksen mfl.). 1 hunnf. Heldal, Froland 22.09 (Øyvind Heldal). 1 F ptSØ Bjønndalsknatten, Barmen, Risør 30.09 (Fred W. Christoffersen). 1 F ptNØ Utkikken, Risør 12.10 (Arild Omberg).

Kun tre vårfunn, mens åtte høstfunn av ni individer er mer normalt. Ingen vinterfunn foreligger fra 2017.

Jaktfalk (*Falco rusticolus*) G

1 2K Ryvingen og Hasseltangen, Grimstad 01.–05.01 (Trond Nilsen, Jon G. Thorsen, Kjell Klungland, Frode Steffensen, Sven Inge Marcussen), Rolf Jørn Fjærbu). 1 ind. Høybåtangen, Risør 16.03 (Arild Omberg).

To vinterobservasjoner av denne fåtallige hekkefuglen vår, men ingen rapporter fra aktuelle hekkeplasser. Det kan skyldes at hekkelokalitetene i fjellet er lite tilgjengelige og dermed lite besøkt.

Vannrikse (*Rallus aquaticus*) GH

Par med 6–7 pulli Øreslandskilen, Lillesand 06.–11.07 (Sven Rislåa).

Øreslandskilen holder stand som Aust-Agders sikreste vannriksehekkelokalitet. Kun fem konstaterte hekkinger av denne anonyme riksefuglen er meldt fra Norge i 2017 (Winnem mfl. 2019).

Myrrikse (*Porzana porzana*) G

1 M Lindtveit, Nidelva, Arendal 26.–28.05 (Sven Inge Marcussen, Ole Martin Marcussen, Kjell Klungland, Odd Marcussen, Per Kristensen, Trond Nilsen, Terje Moen, Eivind Moen mfl.).

Funn nr. 10 i Aust-Agder og en av 30 innrapporterte myrrikser i Norge i 2017. Eneste hekkeindikasjon foreligger fra Slevdalsvann på Lista der det var sangaktivitet gjennom sommeren, og en ungfugl ble sett allerede 31. juli (Winnem mfl. 2019).

Åkerrikse (*Crex crex*) GH

1 ind. Fiane, Tvedestrand 21.06 (Erling Lilleholt).

Et dårlig år for åkerrikse i Aust-Agder og resten av landet selv om antall syngende hanner var litt høyere enn i bunnårene 2015 og 2016 (Heggøy 2018, Winnem mfl. 2019). Slåtten i området der fuglen ble sett ble utsatt, og området ble undersøkt med tanke på hekking, men uten resultat.

Trane (*Grus grus*) R

1 ad. Futetjønn, Iveland 11.06 (Inge Flesjø). 2 ind. Hauglandsmyrene, Vegårshei 12.06 (Sven Inge Marcussen). 2 ind. Ottersland, Arendal 19.06 (Kjell Klungland). 1 ind. brukt reir Lundane, Bykle 21.06 (Øyvind Nyvold Larsen). 2 ad. + 1 1K Vidmyr, Lundane, Bykle 30.07 (Odd Kindberg). 2 ad. + 2 1K Olstad, Åmli 26.08 (Per Kristensen).

Én konstatert hekking i Bykle og 3–4 hekkeindikasjoner av trane i 2017. Arten er kryptisk ved hekkeplassene. Reir er dermed ikke lette å finne. Observasjoner utenom antatte hekkeområder tyder imidlertid på at bestanden fremdeles øker i Aust-Agder.

Tundralo (*Pluvialis squatarola*) V

1 ind. Bjellandstrand, Arendal 01.01 (Glenn Svendsen, Marius Svendsen mfl.).

Vinterfunn av tundralo er ikke vanlig i våre områder. Dette var ett av fem funn langs Norskekysten i januar-februar 2017 (Winnem mfl. 2019).

Dverglo (*Charadrius dubius*) GH

3 ind. Reddal, Grimstad 21.05 (Rolf Jørn Fjærbu, Trond Nilsen, Johannes Fjærbu, Jan Helge Kjølsvædet). 2 pulli Rugslund, Birkenes 10.06 (Håvard Trygland) og 3 pulli ringmerket samme sted 14.06 (Klaus M. Torland, Inge Melhus).

En hekking, samt en observasjon i et mulig hekkeområde av denne fåtallige hekkefuglen som det ikke blir lett systematisk etter.

Boltit (*Charadrius morinellus*) **R**

2 ad. Skykkjebekkehaugane, Bykle 04.07 (Jan Helge Kjøstvedt, Inge Selås). 1 M + 2 pulli Venevassheii, Bykle 05.07 (Jan Helge Kjøstvedt, Inge Selås).

Én hekking og en hekkeindikasjon ble konstatert av denne fåtallige hekkefuglen vår.

Svarthalespove (*Limosa limosa limosa*) **R**

1 ind. ptN Sildodden, Risør 09.04 (Fred W. Christoffersen).

Kun én observasjon av nominatunderarten foreligger i Aust-Agder i 2017, og ingen observasjoner av underarten *islandica*.

Lappspove (*Limosa lapponica*) **V**

1 ind. Tingsaker, Lillesand 01.-04.01 (Per Kristensen, Hege Ødegård mfl.).

Fuglen fra desember 2016 ble i alle fall på lokaliteten fire dager inn i det nye året. Den var en av 20 fugler rapportert langs kysten fra Aust-Agder til og med Sør-Trøndelag i januar-februar 2017 (Winnem mfl. 2019).

Fjellmyrløper (*Calidris falcinellus*) **G**

1 ind. Vessøyjordene 18.05 (Rolf Jørn Fjærbu, Kjell Klungland, Terje Moen, Frode Steffensen, Arild Pfaff mfl.).

Fjerde funn av fjellmyrløper i fylket. Vårfunn av fjellmyrløper forekommer ikke ofte, og på høsttrekket er den bare påtruffet en gang hos oss. Arten mellomander sporadisk på trekk til og fra sine hekkeplasser på høyereliggende myrer. I 2017 ble det gjort syv hekkefunn sør for Finnmark, artens kjerneområde i Norge (Winnem mfl. 2019).

Temmincksnipe (*Calidris temminckii*) **G**

1 ind. Vessøyjordene 18.05 (Kjell Klungland, Terje Moen, Jon G. Thorsen). 1 ind. Reddal 20.05 (Glenn Svendsen). 1 1K Bufjord camping, Bufjorden 18.08 (Harry Tangen). 1 1K Vessøyjordene 30.08–01.09 (Rolf Jørn Fjærbu, Rolf Kristoffersen, Bjørn Ø. Aslaksen, Torolf Nesbakken, Frode Steffensen, Sven Inge Marcussen, Kjell Klungland, Inger Berggren, Tore G. Andersen, Dagfinn Dahl mfl.).

To vårfunn av temmincksnipe er uvanlig, men to høstfunn er heller ikke en årlig foreteelse. Funn nr. 16–19 i fylket av denne lille vaderen som hekker relativt sparsomt i fjellheimen fra Hardangervidda og nordover.

Sotsnipe (*Tringa erythropus*) **R**

1 ind. ptNØ Bjellandstrand, Tromøy, Arendal 28.08 (Jon G. Thorsen). 1 ind. Vessøyjordene, Grimstad 31.08–01.09 (Frode Steffensen).

To sotsnipper i trekktida om høsten er normalt hos oss, men en del individer blir nok oversett hvert år.

Kvartbekkasin (*Lymnocyptes minimus*) **R**

1 ind. Skottjenn, Arendal 04.02 (Terje Moen). 1 ind. Havemyra, Reddal, Grimstad 25.03–02.04 (Rolf Jørn Fjærbu, Sven Inge Marcussen, Jon G. Thorsen, Kjell Klungland, Terje Moen, Glenn Svendsen mfl.). 1 ind. Håøya, Grimstad 01.10 (Jon G. Thorsen). 2 ind. Landvikstranda, Grimstad 06.10 (Harry Tangen). 4 ind. Reddal, Grimstad 12.10 (Rolf Jørn Fjærbu). 3 ind. Tønnevoll, Grimstad 21.10 (Rolf Jørn Fjærbu, Jon G. Thorsen). 1 ind. Kjerkekilen, Høvåg, Lillesand 21.10 (Odd Kindberg). 1 ind. Reddal, Grimstad 29.10 (Frode Steffensen).

Tolv kvartbekkasiner i Aust-Agder i 2017 er en god forekomst, og fordelingen med flest høstfunn er normal, men merk at det kun ble gjort ett vinterfunn.

Dvergmåke (*Hydrocoloeus minutus*) **G**

1 ind. ptØ Tollbodkaia, Barbu, Arendal 08.12 (Terje Moen).

Den sparsomme forekomsten i Aust-Agder i 2017 gjenspeilet ikke opptredenen til denne lille måka nasjonalt. For over tid har dvergmåker blitt sett stadig oftere i landet (Winnem mfl. 2019). Fuglen utgjorde funn nr. 40 i fylket.

Polarmåke (*Larus hyperboreus*) **G**

1 2K individmerket (kontroll) Barbu, Arendal 04.01–09.05 (Rolf Jørn Fjærbu, Klaus M. Torland, Sven Inge Marcussen, Øyvind Heldal, Per Kristensen, Jon G. Thorsen, Trond Nilsen, Glenn Svendsen, Inger Berggren, Heidi Lillehammer, Steinar Sannes, Terje Moen, Eivind Moen, Tor Magne Stalleland, Helge Venaas, Arne Heggland mfl.).

Funn nr. 14 i fylket i normalt tidsrom og på tidligere kjent overvintringsplass.

Splitterne (*Thalasseus sandvicensis*) **R**

1 ind. ptSV Håøya, Grimstad 26.05 (Frode Steffensen, Jon G. Thorsen). 1 ind. ptNØ Høybåen Fiebåen, Risør 13.06 (Arild Omberg). 2 ind. ptSV Sildodden, Risør 10.07 (Fred W. Christoffersen). 7 ind. ptSV Sildodden, Risør 11.07 (Kjell Klungland, Terje Moen). 1 ind. ptSV Sildodden, Risør 17.07 (Fred W. Christoffersen). 1 ind. ptSV Høybåtangen, Risør 15.08 (Arild Omberg).

Hele 13 trekkende splitterner er rapportert i 2017, men med unntak av det høye antallet 11.07 var det en normal forekomst til normal tid på året.

Skogdue (*Columba oenas*) **GH**

Ingen hekkefunn i 2017 heller og kun en syngende hann bekrefter mønsteret fra tidligere år og tyder på en liten hekkebestand.

Haukugle (*Surnia ulula*) **R**

1 ind. Myklandsdalen, Froland 01.05 (Per Kristensen). 1 ind. Elshaug, Iveland 07.05 (Inge Flesjå). 2 ad. + 2 pulli Jordhuset, Birkenes 05.–18.06 (Knut Olav Raen, Kari

Hedvig Raen). 2 ad. + 2 pulli Noslebu i Iveland 11.06 (Viggo Aasheim). 1 ind. Steane, Froland 28.06 (Øyvind Nyvold Larsen). 1 1K Lauvrak, Froland 09.07 (Per Kristensen).

To hekkinger (nr. 3 og 4 i fylket) og observasjonene fra Froland og Iveland som sannsynliggjør at ytterligere to til tre hekkinger har funnet sted, gjør 2017 til det beste hekkeåret i Aust-Agder som vi kjenner til. Hekkefunnet i Birkenes er samtidig fylkets sydligste kjente hekking. Avstanden mellom de to lokalitetene i Iveland er ca. 9 km. Årsaken til den gode forekomsten var at en del individer ble i områdene våre utover vinteren og våren etter den store haukugleinvasjonen høsten 2016.

Hornugle (*Asio otus*) RH

2 ad. + 2 pulli Reddal, Grimstad 28.05–25.06 (Jon G. Thorsen, Frode Steffensen mfl.). 2 ad. + 2 pulli Løddesøl, Arendal 12.–28.06 (Sven Inge Marcussen, Jan Helge Kjøstvedt, Helge Venaas, Stig Johan Kalvatn). 2 ad. + 3 1K Løddesøl, Arendal 22.06 (Jan Helge Kjøstvedt, Helge Venaas).

To registrerte hekkinger ved Løddesøl (to kull hørt 22.06) og én i Reddal må kunne betegnes som et normalår. I tillegg er det nok noen hekkinger som ikke fanges opp.

Isfugl (*Alcedo atthis*) G

1 ind. Barbu, Arendal 11.10 (Rolf Jørn Fjærbu).

I 2017 ble det kleint med isfuglobservasjoner i våre områder. På landsbasis ble det imidlertid rekord med 87 individer, de fleste fra Oslofjordområdet. Selv om det i dette materialet nok går en del individer igjen flere ganger, så øker uansett antall funn i Norge år for år (Winnem mfl. 2019).

Hærfugl (*Upupa epops*) G

1 ind. Risøya, Tvedestrand 04.04 (Sven Inge Marcussen). 1 ind. Lille Steinstjøn, Åmli 21.05 (Rolf Kristoffersen, Rune Torp Olsen). 1 ind. Flatebygd, Evje og Hornnes 03.10 (NN). 1 ind. Skjulestad, Arendal 07.10 (Ingfrid Skjulestad).

Fire funn til normale trekktider på året gav et godt år for hærfugl i Aust-Agder i 2017 og funn nr. 31–34. Sammen med Hordaland hadde vi flest funn i Norge, der totalen endte på 20 individer og ble betegnet som et normalår (Winnem mfl. 2019).

Fjellerke (*Eremophila alpestris*) G

1 ind. Gjervold, Tromøy, Arendal 31.03 (Kjell Klungland, *Frode Steffensen, *Arild Ramsdal). 6 ind. Kroken, Grimstad 28.04 (Glenn Svendsen, Trond Nilsen, Terje Moen, Jon G. Thorsen). 1 ind. Prestegårdsjordene, Grimstad 29.04 (Øyvind Heldal, Arnfinn Heldal, Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu, Kjell Klungland mfl.). 22 ind. Vessøyjordene, Grimstad 29.04 (Glenn Svendsen, Frode Steffensen). 2 2K+ Faret, Hornnes, Evje og Hornnes 9.05 (Arne Hegglund). 3 ind. Reddal, Grimstad 14.05 (Rolf Jørn Fjærbu).

Kun vårfunn av fjellerke i 2017 var spesielt, og skyldes trolig tilfeldigheter, men 35 individer var et bra antall.

Sibirpiplerke (*Anthus hodgsoni*) G

1 ind. Espeviga, Justøya, Lillesand 06.10 (*Espen Helgesen, *Renate Berg, Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu, Lasse M.-J. Gautestad).

Ringmerking kan gi uventede og spennende opplevelser slik som denne piplerka som kom som lyn fra klar himmel og plutselig havnet i nettmaskene på Justøya. Første godkjente funn i Aust-Agder! Anslagsvis 48 sibirpiplerker er meldt i Norge i 2017, de fleste fra trekklokaliteter langs Norges vestkyst fra Nordland og sørover (Winnem mfl. 2019).

Svartryggerle (*Motacilla alba yarrellii*) R

1 ind. Vessøyjordene, Grimstad 13.03 (Frode Steffensen). 1 ind. Tingsaker, Lillesand 29.03 (Jan Michaelsen). 3 ind. Gjervold, Tromøy, Arendal 31.03–01.04 (Kjell Klungland, Sven Inge Marcussen, Jon G. Thorsen, Glenn Svendsen mfl.). 2 ind. Bringsvær, Temse, Grimstad 01.04 (Rolf Jørn Fjærbu, Sven Inge Marcussen). 1 ind. Vessøyjordene, Grimstad 04.–06.04 (Glenn Svendsen). 2 ind. Gjervold, Tromøy, Arendal 06.–09.04 (*Tore G. Andersen, Kjell Klungland, Arne Heggland, Sven Inge Marcussen, Terje Moen). 1 ind. Stølsviga, Hisøy, Arendal 13.04 (Stig Johan Kalvatn). 1 ind. Reddal, Grimstad 19.04 (Rolf Jørn Fjærbu, Jon G. Thorsen). 1 ind. Reddal, Grimstad 29.04 (Trond Nilsen, Jon G. Thorsen). 2 ind. Hoveodden, Tromøy, Arendal 11.09 (Helge Venaas). 1 ind. Vessøyjordene, Grimstad 27.09 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 M Håøya, Grimstad 01.10 (Jon G. Thorsen).

Nok et år med mange svartryggerlefunn i fylket, og som vanlig gjøres de fleste relativt tidlig om våren.

Nattergal (*Luscinia luscinia*) RH

1–4 ind. Nævisdal og Lindtveit, Arendal 26.05–17.06 (Sven Inge Marcussen, Ole Martin Marcussen, Kjell Klungland, Odd Marcussen, Per Kristensen, Trond Nilsen, Eivind Moen, Jon G. Thorsen mfl.).

Et skuffende år for nattergalen som på grunn av sin sang i liten grad blir oversett på kjente lokaliteter, kanskje med unntak av øyer som for eksempel Merdø. Agder utgjør den vestlige grensen av artens hovedutbredelsesområde i Norge.

Svartrødstjert (*Phoenicurus ochruros*) GH

1 ind. Hove, Arendal 10.04 (Terje Moen). 1 hunnf. Ytre Årsnes, Lillesand 14.04 (Sven Rislåa). 1 hunnf. Homborsund fyr, Grimstad 23.04 (Jon G. Thorsen). 1 ind. Austre Moland kirke, Arendal 15.05 (Terje Moen, Sven Inge Marcussen, Eivind Moen, Kjell Klungland, Frode Steffensen). 1 ind. Verksmoen, Evje, Evje og Hornnes 27.10 (Øyvind Fjeldsgård, Arild Breistøl, Lars Breistøl, Osmund Breistøl). 1 ind. Lillespørnes, Spørnes, Arendal 15.12 (Per Kristensen).

Seks individer er en normal forekomst av svartrødstjert til Aust-Agder å være, men ingen hekkeindikasjoner foreligger. Ca. 130 individer på landsbasis i 2017 regnes som et godt år (Winnem mfl. 2019).

Svartstrupe (*Saxicola rubicola*) **G**

1 ad. M Lindvika, Kystveien, Saltrødbukta, Arendal 01.05 (Helge Venaas).

En sein vårobservasjon til svartstrupe å være ble funn nr. 21 i Aust-Agder og årets eneste. Totalt er 144 individer rapportert i Norge i 2017, inkludert syv konstaterte hekkefunn og flere sannsynlige hekkinger på strekningen Rogaland-Møre og Romsdal (Winnem mfl. 2019).

Elvesanger (*Locustella fluviatilis*) **G**

1 2K+ M Lundevannet, Tvedestrand 19.06–12.07 (Sven Inge Marcussen, Espen S. Nilsen, Terje Moen, Steinar Sannes, Heidi Lillehammer, Frode Steffensen, Odd Marcussen, Kjell Klungland, Leif Fage, Morten Erichsen mfl.).

Det niende funnet i Aust-Agder, og en ny indikasjon på at arten er på frammarsj i vår landsdel. Som tidsintervallet viser ble fuglen hørt i nesten en måned på lokaliteten. Dette var en av fem elvesangere i Norge i 2017 (Winnem mfl. 2019).

Gulbrynsanger (*Phylloscopus inornatus*) **G**

1 ind. Torvmyra, Grimstad 24.09 (*Rolf Jørn Fjærbu, *Jon G. Thorsen). 1 ind. Håøya, Grimstad 22.–26.10 (*Rolf Jørn Fjærbu, Jon G. Thorsen, Sven Inge Marcussen, Terje Moen, Frode Steffensen mfl.).

Kun to godkjente gulbrynsangere i 2017, funn nr. 19–20 i fylket, var litt skuffende tatt i betraktning et økende antall observasjoner de siste årene. I tillegg er det kun ett funn som ikke er sendt inn for godkjenning. Forekomsten i Norge var imidlertid normal i 2017 med et anslag på 621 individer (Winnem mfl. 2019).

Gransanger (*Phylloscopus collybita tristis*) **G**

1 ind. Bjellandstrand, Tromøy i Arendal 06.12 (Kjell Klungland).

Det tredje funnet av denne østlige gransangerunderarten i fylket. Den dukker gjerne opp i Sør-Norge seint om høsten, er blassere i fargen enn vår vanlige gransanger og har andre lyder.

Sivsanger (*Acrocephalus schoenobaenus*) **R**

Seks sivsangere er rapportert fra Aust-Agder i 2017. Totalt ble anslagsvis 102 sivsangere registrert i Sørøst-Norge, og vårt fylke utgjorde artens vestgrense. Vestfold (25) og Oslo og Akershus (19) toppet funnstatistikken med henholdsvis 25 og 19 funn i det som ble karakterisert som et normalår for arten (Winnem mfl. 2019).

Skjeggmeis (*Panurus biarmicus*) **G**

2M+1F Landvikstranda, Landvikvannet, Grimstad 01.01–18.03 (Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu, Frode Steffensen, Glenn Svendsen, Marius Svendsen, Per Kristensen, Kjell Klungland, Eivind Moen, Rune Skåland, Trond Nilsen, Jon G. Thorsen, Sven Inge Marcussen, Terje Moen, Jan Michaelsen, Jonas Langbråten, Tor Magne Stalleland, Arild Pfaff, Harry Tangen mfl.).

Siden det dreier seg om de samme fuglene som opptrådte på lokaliteten mot slutten av 2016, så regnes ikke dette som et nytt funn. Mange fikk gleden av å se de vakre skjeggmeisene på nært hold. Den ene hannen var bare sporadisk innom lokaliteten på nyåret i 2017. Ca. 300 individer er rapportert kystnært i Sør-Norge i 2017. Den vestligste var et enkeltindivid i Rogaland (Winnem mfl. 2019).

Løvmeis (*Poecile palustris*) R

I alt 12 funn av 14 individer i første halvår, hvorav kun to syngende individer og fire høstfunn indikerer en fortsatt svært sparsom bestand i Aust-Agder. Funnene er som vanlig i all hovedsak gjort kystnært.

Pirol (*Oriolus oriolus*) G

1 M Sømsveien 159, Grimstad 17.–19.05 (Arild Pfaff, Elias Pfaff, Estella Pfaff, Lill Ospevoll, Trond Nilsen, Terje Moen, Jon G. Thorsen, Glenn Svendsen mfl.).

Etter flere års opphold fikk vi endelig et nytt pirolfunn, denne gangen i bøkeskogen ved Søm på Fevik. Den sang ikke i tide og utide, men noen tålmodige sjeler fikk likevel høre den. Ytterligere åtte individer er rapportert i Norge i 2017, hvorav fem om våren (Winnem mfl. 2019).

Svartkråke (*Corvus corone*) R

1 ind. Vik, Grimstad 01.01–29.12 (Rolf Jørn Fjærbu, Kjell Klungland, Trond Nilsen, Jon G. Thorsen, Terje Moen, Eivind Moen, Jan Helge Kjøstvedt, Hege Ødegård mfl.). 1 ind. Nordmannviga, Grimstad 16.01 (Trond Nilsen). 1 ind. Homborsund, Grimstad 28.01–29.12 (Trond Nilsen, Kjell Klungland, Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu, Frode Steffensen, Peder Øen). 1 ind. Møglestu, Lillesand 16.3–25.12 (Arne Myrland, Espen S. Nilsen, Hege Ødegård, Jan Michaelsen). 1 ind. Utkikken, Risør 11.04 (Arild Omberg). 1 ind. Tingsakermoen, Lillesand 18.10 (Peder Øen).

Seks individer der halvparten var mer eller mindre stasjonære i fylket, er en normal forekomst.

Hybrid svartkråke x kråke (*Corvus corone corone* x *Corvus corone cornix*)

1 ind. Vik, Grimstad 01.01–11.02 (Kjell Klungland, Terje Moen, Eivind Moen, Glenn Svendsen, Tor Magne Stalleland, Sven Inge Marcussen, Helge Venaas mfl.). 1 ind. Håbbestad, Temse, Grimstad 30.07 (Eivind Moen, Kjell Klungland).

Observasjonene dreier seg muligens om samme individ. Uansett er det trolig snakk om avkom etter svartkråka som har hatt tilhold ved Vik i flere år (se over).

Polarsisik (*Acanthis hornemanni*) G

2 ind. Ribe, Lillesand 03.11 (Oddvar Åsland, Syvert Åsland). 1 M Lofthus, Lillesand 25.12 (Espen S. Nilsen).

Polarsisik opptrer hos oss kun i vinterhalvåret og da gjerne invasionsartet, så arten sees ikke årlig i Aust-Agder. Inkludert våre fugler ble totalen fra Nordland fylke og sørover 537 individer i 2017, derav absolutt flest mot slutten av året (Winnem mfl. 2019).

Båndkorsnebb (*Loxia leucoptera*) G

1 ind. Kilsund, Arendal 04.10 (Glenn Svendsen).

Kun ett funn av ett individ i Aust-Agder, men et fåtall observasjoner er ikke sendt inn til LRSK. På landsbasis ble det et relativt godt år med 657 individer, men ingen hekkeindikasjoner foreligger (Winnem mfl. 2019).

Rosenfink (*Carpodacus erythrinus*) R

2 M Reddal, Grimstad 21.05–21.06 (Jan Helge Kjøstvedt, Jon G. Thorsen, Rolf Jørn Fjærbu, Kjell Klungland, Trond Nilsen, Terje Moen, Arild Pfaff, Sven Inge Marcussen, Frode Steffensen, Harry Tangen mfl.). 1 M Søm, Sømskilen, Grimstad 30.05 (Rolf Jørn Fjærbu, Arild Pfaff, Jan Helge Kjøstvedt). 1 3K M Vallegårdene, Valle, Tvedestrand 01.06 (Sven Inge Marcussen). 1 ind. Håøya, Grimstad 02.06 (Rolf Jørn Fjærbu, Jon G. Thorsen). 4 M Merdø, Arendal 17.06 (Arild Pfaff, Geir André Homme). 1 M Tveite, Tvedestrand 25.06 (Steinar Sannes, Heidi Lillehammer). 1 2K+ F ringmerket Espeviga, Justøy, Lillesand 19.07 (Espen Helgesen, Renate Berg).

Ni syngende hanner i 2017 er nesten en dobling fra året før og kan tyde på at tilfeldigheter som vindretning i trekktida påvirker forekomsten. Noen individer vender imidlertid opplagt tilbake til samme lokalitet flere år på rad.

Konglebit (*Pinicola enucleator*) R

3 ind. Tveitå, Bygland 15.01 (Sven Inge Marcussen). 5 ind. Tveitåveien, Byglandsfjorden, Bygland 15.01 (Jon G. Thorsen). 20 ind. Myrkvæven, Bykle 28.–29.10 (Arild Pfaff, Elias Pfaff). 1 ind. Håøya, Grimstad 04.11 (Rolf Jørn Fjærbu, Frode Steffensen, Jon G. Thorsen).

En moderat forekomst av konglebit i 2017 og ingen invasjonstendenser. Januarfunn av arten er imidlertid ikke så vanlig.

Observasjoner godkjent av NSKF

Silkehegre (*Egretta garzetta*) N

1 2K+ Ruakerkilen, Grimstad 29.07–01.08 (*Tore Gryting Andersen, Kjell Klungland, Per Kristensen, Jannicke Kjøstvedt, Jan Helge Kjøstvedt, Arild Pfaff, Elias Pfaff, Estella Pfaff, Eivind Moen, Terje Moen mfl.).

Funn nr. 8 i Aust-Agder og en av seks observasjoner i Norge i 2017, noe som var mer enn en halvering i forhold til rekorden på 15 funn i 2016 (Olsen 2020). Fra og med 2018 skal funn av silkehegre vurderes av LRSK.

Steppeørn (*Aquila nipalensis*) N

1 3K+ Nævesdal, Arendal 05.01 (Y. Wehus).

Stor var overraskelsen da et viltkamera ved Nævesdal avslørte en steppeørn som mesket seg på restene etter en nyttårsmiddag som var lagt ut som åte. Arten trekker

normalt til Afrika fra sine hekkeområder øst for Svartehavet. Første funn i Aust-Agder og siden det trolig var den samme fuglen som ble sett på Karmøy i Rogaland i november 2016, inngår den som en del av det åttende funnet i Norge (Olsen 2019).

Vannpiplerke (*Anthus spinoletta*) N

1 1K+ Bjellandstrand, Tromøy, Arendal 29.12 (Per Kristensen).

Etter tre års opphold var ei vannpiplerke igjen på plass vinterstid i tangvasene på Bjellandstrand. Alle fem funn i fylket er gjort på denne lokaliteten og i månedene desember eller januar. To funn i Norge i 2017 var under gjennomsnittet (Olsen 2019).

Fuglekongesanger (*Phylloscopus proregulus*) N

1 1K+ Håøya 22.10 (Jon G. Thorsen, Rolf Jørn Fjærbu, Sven Inge Marcussen, Terje Moen).

Det tredje funnet i fylket etter at to fugler ble godkjent med 12 års mellomrom i Høvåg vest i Lillesand, den siste i 2012 (Kjøstvedt & Fjærbu 2013). Alle er kystnære oktoberfunn, og det stemmer godt med mønsteret i resten av landet der Rogaland er det store fuglekongesangerfylket (Olsen 2019).

Litteratur

- Heggøy, O. 2018. Kartlegging og overvåking av åkerrikse *Crex crex* i 2017. NOF-rapport 2018-1. 15 s.
- Kjøstvedt, J.H. 2015. Fugleliste for Aust-Agder 2014. *Fugler i Aust-Agder* **44**: 6-20.
- Kjøstvedt, J.H. & Fjærbu, R.J. 2013. Sjeldne fugler i Aust-Agder 2012. LRSK-rapport nr. 18. *Fugler i Aust-Agder* **42**: 71-89.
- Kjøstvedt, J.H., Fjærbu, R.J., Michaelsen, J. Steffensen, F. & Thorsen, J.G. 2020. Sjeldne fugler i Aust-Agder 2016. LRSK-rapport nr. 21. *Fugler i Aust-Agder* **49**: 6-35.
- Norsk Ornitologisk Forening 2019. *Fugleåret 2017*. 218 s.
- Olsen, T. 2019. Sjeldne fugler i Norge i 2017. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). *Fugleåret 2017*: 4-65.
- Pfaff, A. 2015. Første dokumenterte hekking av havhest i Aust-Agder. *Fugler i Aust-Agder* **44**: 68-70.
- Winnem, A., Holtskog, T. & Heggøy, O. 2019. Fugler i Norge i 2017. Rapport fra Norsk faunakomité for fugl (NFKF). *Fugleåret 2017*: 66-139.